

VAN DE REDACTIE

De tiende jaargang, met andere woorden: Barbara viert dit jaar haar tiende verjaardag. De redactie heeft haar best gedaan om haar in alle luister aan u te presenteren. Barbara laat u in deze lustrumeditie kennismaken met een Nijeveense dominee die zich gelovig maar niet goedgelovig betoont en daarmee in Hoogeveen geschiedenis schrijft. Met Harm reizen we mee van Utrecht naar Rotterdam maar of de trein daar aankomt lijkt de vraag

Het stichtingsbestuur heeft dit voorjaar afscheid genomen van ons zeer gewaardeerde bestuurslid Jaap van der Niet en dat was voor Barbara aanleiding zichzelf op de koffie uit te nodigen in huize Van der Niet en daar dit keer verslag van te doen.

Jaap van der Niet was als kerkrentmeester lid van het stichtingsbestuur en zijn opvolger als kerkrentmeester, Machiel Diever is in de voorjaarsvergadering getreden tot ons bestuur.

Onze penningmeester doet weer verslag van onze inkomsten en , nog belangrijker onze uitgaven.

Terugkijkend op die tien jaar kunnen we stellen dat we als Stichting Barbara met uw steun al heel wat hebben kunnen bijdragen aan het noodzakelijke onderhoud van kerk en gebouwen. Dat betekent niet dat we op onze lauweren kunnen rusten. Geld blijft nodig zowel van donateurs als de opbrengst van onze jaarlijkse, dit jaar ook voor de tiende keer te houden, boeken en platenmarkt. Zaterdag 18 april hopen we u en vele anderen dan ook te mogen begroeten op de tiende boekenmarkt van Barbara.

UIT DE OVERLEVERING

Van tien dominees hebben we in deze rubriek al het een en ander verteld. Inmiddels zijn we beland bij dominee nr. 11: Johannes Heshusius. Hij doet in 1756 zijn intrede als opvolger van Ds. Van Riemsdijk. Met als voorbeeld onze eerste dominee: Stephanus Trajectensis, die eigenlijk Steven Wouters van Utrecht heette, meet ook hij zich een Latijns aandoende naam aan. Zijn werkelijke achternaam was Eshuis. Hij was de zoon van een schoolmeester in Lingen, zo'n 25 km over de grens met Duitsland, ten zuidoosten van Coevorden.

Op welke leeftijd hij dominee werd in Nijeveen is mij niet bekend, maar wel weet ik dat hij 15 jaar na zijn intrede alhier trouwde met Liefke Bos uit Wehe. In 1775 vertrekt hij naar Beilen, na 19 jaar trouwe dienst in Nijeveen.

Van hem is bekend dat hij de eerste dominee was die een trouwregister bij hield. In zijn tijd werd het ook toegestaan dat Joden in Nijeveen begraven mochten worden. Daarvóór was dat alleen mogelijk in Zwartsluis. (Joodse begraafplaats aan de Steenwijkerstraatweg- toen nog Nijeveens grondgebied.) Ook werd een aanvang gemaakt met het graven van een kanaal van Havelte naar Meppel, vanwege het vele water in het "Lage Veld" (Paardenweide). Dit weetje is alleen voor de liefhebbers van geschiedenis, want uiteraard heeft dominee Eshuis daaraan niet mee gegraven. Later werd deze vaart verlengd vanaf Assen en is sindsdien bekend als Drentse Hoofdvaart.

Als je bekend wilt worden in de geschiedenis is een toevalligheid soms voldoende. Ds. Heshusius heeft niet kunnen bevroeden dat een voorval in zijn leven nog steeds goed is voor een smakelijk verhaal. Ik wil het u niet onthouden.

In 1763 komt ene Johannes Lambertus Koster bij dominee Hendrik Dekker in Havelte met de vraag of hij hem in het huwelijk wil verbinden met Judith van Nuil. Beiden komen uit Hoogeveen. Koster was 41 en zijn aanstaande 20 jaar jonger. In Hoogeveen was op dat moment geen dominee, dus konden ze daar niet trouwen. Koster vertelde dat hij in Duitsland was opgeleid als dominee en in Hoogeveen mocht hij preken en godsdienstonderwijs geven. Ook fungeerde hij daar als medicijnmeester. Dominee Dekker vond hem een gladde prater en vroeg hem naar zijn papieren. Omdat hij niet met de papieren kwam opdagen werd de trouwerij voor onbepaalde tijd uitgesteld. Koster vroeg de kerkenraad van Hoogeveen hem voor vast te beroepen, maar ook zij wilden eerst zijn papieren zien. Koster werd erg kwaad en dreigde Graaf Van Limburg Stirum, die in Hoogeveen woonde op hen af te sturen. De kerkenraad kroop in haar schulp. De kostbaas van Koster snuffelde in zijn papieren en ontdekte een vals document, zogenaamd van een hoogleraar in Rotterdam, waaruit zijn geschiktheid tot preken zou moeten blijken. Weer blies Koster hoog van de toren en sprak over "hoon en belediging, die een dienaar

Gods en Gezalfde des Heeren werd aangedaan". De kerkenraad zat met de kwestie in haar maag.

De volgende zondag kwam onze ds. Heshusius in Hoogeveen preken en men legde hem de kwestie voor. Heshusius herkende Koster als degene die jaren eerder in het tuchthuis had gezeten wegens het schrijven van valse brieven en bedrieglijk koopmanschap. Heshusius had met hem in de postkoets gereisd naar Lingen. Er werd zelfs beweerd dat hij gegeseld en gebrandmerkt was. De kerkenraad daagde hem uit zijn blote rug te tonen, maar Koster liet dat niet toe en zei dat hij slechts een litteken had omdat hij vroeger in glas was gevallen. Hierna verdween Koster uit Hoogeveen, na eerst nog geprobeerd te hebben zijn bruid voor een groot bedrag op te lichten. Onder de naam Albertus Hazelhofje dook hij op in Kampen. Daar werd hij echter herkend door een schipper uit Hoogeveen. Dus pakte hij weer zijn biezen en vestigde zich in Brouwershaven als medicus onder de naam Johannes Cato Kamerling. Hij werd zelfs huisvriend van de oud-burgemeester aldaar, van wie hij de dochter zou hebben genezen. Hij trouwde met haar en er werd een kind geboren. Al gauw bleek dat hij in Roosendaal ook al getrouwd was en een familie had opgelicht. In 1765 wordt hij veroordeeld, gegeseld en gebrandmerkt en opgesloten in het tuchthuis. Hij ontsnapte echter al na twee maanden. Hij werd opnieuw gevangen genomen en overleed 32 jaar later op zijn 75e. Zijn werkelijke naam was Abraham Maggaris, geboren in Pruisen. Daar was hij zijn loopbaan begonnen als predikant en geneesheer bij het leger te velde.

Dank zij de oplettendheid van onze dominee werd Hoogeveen dus behoed voor een valse prediker.

jan meer.

HARM VERTELT

Ik kan nu wel 2x per jaar tegen u zeuren dat het kerkje er mooi bij staat, maar dat weet u onderhand wel. Er is meer moois en daar wil ik het graag met u over hebben, alleen zal deze column dan wat langer worden. U weet vermoedelijk dat ik treinmachinist was, en de baas had besloten dat ik het traject Rotterdam-Hoek van Holland moest leren, om daar dienst te doen. Dat moet je dan uit je hoofd kennen, om bij dichte mist ook te weten waar je bent. In Zwolle zag ik collega Jan naar voren lopen, maar ik besloot in Utrecht wel eens bij hem te kijken. Ik verstopte me in de tussencabine, waar Jan in Utrecht plaats zou nemen. Samen zouden we dan naar Rotterdam rijden. In Utrecht kroop ik in een hoekje en maakte me zo klein mogelijk. Jan kwam steunend het trapje op, nam plaats in de stoel en morrelde met het sleuteltje in het contactslot. Hij had het niet gemakkelijk want hij zuchtte als een postpaard. Toen hij het sleuteltje omdraaide riep ik luid Psssss---. Jan wipte op de stoel, deed de verlichting aan en zag me zitten. "Zo, stomme idioot, wat doe jij hier, ik schrik me kapot". Z'n ogen, van nature al groot, puilden uit en van schrik begon hij te zeveren. "Nou" zei ik, "ik heb van hogerhand opdracht gekregen om jou vandaag in de gaten te houden, want de bazen zijn benieuwd hoe jij altijd aan die vertraging komt". "Och stik", zei Jan. De trein zat flink vol, de ochtendspits was op gang gekomen. Vlak voor vertrek werd er buiten op de cabinedeur geklopt. Ik opende de deur en daar stond een lange blonde agente van de spoorwepolitie. "Mag ik misschien bij jullie in de cabine meerijden, want ik moet direct naar Rotterdam, en het is ontzettend druk in de trein". "Ja hoor, met plezier" zeiden Jan en ik in koor. "Moet je hier zitten?" vroeg ik haar. "Nee hoor, ik blijf lekker staan". Ze was groot, had blond haar met een kleurtje rood, wat schril afstak bij haar blauwe uniform met gouden strepen. Om haar broekriem hing een pistool, gummistok en handboeien. We waren duidelijk geboeid door haar. Het leek me verstandig geen smerige praat te hebben. Jan maakt likkende beweging naar mij, wat ik niet zo verstandig vond. "Kijk uit joh", fluisterde ik hem toe, "straks schiet ze ons nog dood". "Hoe komt het dat jullie met z'n tweeën zijn?, wilde ze weten. Zie je wel, dacht ik, daar heb je het gelazer al. "" Ik heb wegleren", antwoordde ik. "O, maar hoe kan dat dan, jij bent toch de oudste? Meestal moet een jongere dat leren"". Zie je wel, dacht ik, een bijdehante tante. "Dat komt", zei Jan, "omdat hij dom is, hij heeft bijna geen hersens. Maar zeg eens, wat moet je in Rotterdam, iemand fouilleren en arresteren"? " Misschien" zei ze, "ik moet vandaag invallen" en ze friemelde aan haar handboeien. "Je bent goed bewapend", kletste ik voor me uit, "je zult ook wel aan vechtsport doen, wat vind je vriend daarvan"? "Een vriend heb ik niet". "O", zei Jan. "Heb je dan een ...". " Nee, ook niet". Het gesprek stokte een beetje. Ik besloot m'n 2 plakjes brood maar op te eten, want ik was toch zo weer thuis. Ik had er zelf een vette laag chocolade pasta op gesmeerd. Die

pure vind ik wel lekker. Toen ging het mobieltje van de agente. Een vriendin van haar was aan de lijn. We konden het gesprek woordelijk volgen. Of alles goed was, en wanneer ze weer gingen stappen. “Ja” zei ze, “ik sta hierbij 2 machinisten in de cabine, want ik moet onverhoopt dienst doen in Rotterdam”. “Mag je wel oppassen”, aldus de vriendin. “Zeg heb je hun je tatoeage al laten zien? Nee? Moet je doen joh, je bent er toch zo trots op”. Na het gesprek begonnen wij er over door te zeuren. “Een tatoeage? Nou dat zal wel wat gekost hebben, en deed het ook pijn? Wij dachten er ook wel eens aan om zo’n ding te laten zetten. En trouwens, zo vonden wij, je moet er een ander ook van mee laten genieten”. Het duurde een hele tijd, en er was veel psychologie voor nodig maar toen zei ze ineens “nou vooruit dan maar. Ik mocht ook bij jullie in de cabine”. Ze ging met de rug naar ons toe staan, deed haar broekriem los en liet de broek tot op haar knieën zakken, inclusief pistool, handboeien en gummistok. Een gele string werd zichtbaar met daarboven een fel rood/zwarte vlinder getatoeëerd. De vleugels van de vlinder waren net wenkende handjes die zeiden kom dan, kom dan. De ogen van Jan vielen zowat als rollende knikkers op de cabinevloer, en geloof het of niet, maar de chocoladepasta op de plak brood in m’n hand werd vloeibaar. Even later vulde de cabine zich met het geluid van een rinkelende bel omdat Jan van opwindings veel te snel reed en de luide zoemtoon van het dodemanspedaal, omdat Jan z’n voet ineens niet meer kon bewegen, en het was gelijk een symfonie in D grote terts van Ludwig van Beethoven en het snerpende geluid van ontsnappende lucht uit het treinstel wat even later volgde, leek op een kolkende rivier met een ruisende waterval, waar boven een fel rood/zwarte vlinder fladderde. En het was naar ons beider oordeel de beste compositie die Beethoven ooit schreef.

harm otten

VERANTWOORDING.

In onderstaand overzicht vindt u een samenvatting van ontvangsten en uitgaven over 2014. Om vergelijkingsmateriaal te hebben zijn 2012 en 2013 er naast gezet. Voor liefhebbers van veel getallen en andere belangstellenden ligt de volledige verantwoording ter inzage. Eén telefoontje of mail naar ondergetekende en we maken een afspraak.

Toelichting:

Konden wij in 2012 nog ruim € 6500 aan de reserves toevoegen, in 2013 werd een begin gemaakt met het uitvoeren van het onderhoudsplan naar aanleiding van het inspectie rapport van Monumentenwacht Drenthe. Een uittreksel van dit rapport kunt u vinden op onze website bij het jaarverslag 2013 .

In 2014 werd het voegwerk aan de west-, zuid- en oostkant van de kerk afgerond. In 2015 wordt het voegwerk aan de voorzijde van de kerk en van de toren aange-

Oplbrengsten (afgerond):	2012	2013	2014
Boekenmarkt	3500	3560	3815
Braderie	—	32	—
Donateurs	3400	3825	3692
verkoop boekjes (2010 ook schilderijen)	50	—	—
rente	179	179	170
kas buiten werking gesteld			410
Totaal	7129	7529	8087

Uitgaven (afgerond):			
kosten boekenmarkt	100	229	134
kosten braderie	—	43	—
administratiekosten (enveloppen, website)		77	—
verlenging KvK en bankkosten	103	92	133
2x periodiek, drukkosten en verzendkosten	336	397	342
overige	20	—	63
bijgedragen aan voegwerk	—	8683	12.500
bijdrage kappen boom	—	1500	—
Totaal	559	11021	13.172

pakt. Als dit klaar is staat de kerk aan de buitenkant er weer goed onderhouden bij!

Ook komt het zo genoemde jeugdgebouw (verenigingsgebouw en armenhuisje) aan de beurt. De volgende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd.

Gevels: schouderstukken vastzetten en de aansluiting met het metselwerk waterdicht afvoegen.

Daken: gootbekleding westzijde vervangen

Interieur: de balkkoppen zijn door houtrot aangetast en zullen vervangen moeten worden.

De lijn van de opbrengsten van de boekenmarkt is nog steeds stijgend, ook al was in 2014 de boekenmarkt in verband met Pasen een week eerder dan normaal.

In de loop van het afgelopen jaar en nu nog steeds zijn we weer druk met het verzamelen. We hopen op 18 april 2015 ongeveer 20.000 boeken en de nodige CD's, DVD's en platen te kunnen aanbieden. Komt u ook?

Nodig familie, vrienden en bekenden uit om te kijken naar en het kopen van het grote aanbod. De website www.stichtingbarbara.nl staat nog steeds op het web. Het bijhouden is voor amateurs niet altijd eenvoudig, maar wij doen ons best.

Wij hebben nog steeds de ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling).

Op www.belastingdienst.nl/anbi vindt u nadere inlichtingen over de aftrekbaarheid van uw gift aan Barbara. Dit jaar hebt u tot 1 mei de tijd het formulier in te sturen.

De brochure met de titel 'Troost op het nieuwe veen', een handleiding voor bezoekers van de kerk, wordt zeer gewaardeerd. Als u op de boekenmarkt komt, kunt u naar een gratis exemplaar vragen.

gert wisselink, secretaris/penningmeester.

OP BEZOEK BIJ ...een bevlogen man, maar een ras optimist.

“Een optimist is blij met het uitzicht vanuit zijn keukenraam. Hij/zij is ook nog een optimist wanneer het uitzicht uit zijn raam radicaal verandert. Ook daarin ziet hij weer de mooie dingen.

Een pessimist is blij met het mooie uitzicht uit z'n raam. Hij zit nu echter in zak en as, want er is aangekondigd dat het uitzicht uit zijn raam blijvend zal veranderen. Hij blijft zich er aan ergeren, ook als het later meevalt. Ik hoor bij de optimisten, een pessimistische kijk als deze is mij vreemd. Met andere woorden, ik ben blij met wat ik heb en verlang niet naar wat een ander heeft, tenminste niet echt, want dat is toch vaak onhaalbaar.”

Aan het woord is Jaap van der Niet. Dit jaar stopt hij als bestuurslid van de stichting Barbara, na hier 9 jaar in te hebben gezeten. Negen jaar geleden was hij de opvolger van Ko Scheele binnen onze club. Ook stapte hij op als kerkrentmeester van de Hervormde Kerk aan de Dorpsstraat.

Destijds is hij daar in gekomen, niet omdat hij zich daartoe geroepen voelde, maar omdat hij gevraagd werd en vond dat je als lid van zo'n kerkelijke club niet altijd “nee” kunt verkopen.

Maar je kunt niet eeuwig blijven zitten, ook niet als het heel leuk is (en dat is het!), want een wisseling van de wacht is nodig, vooral als het in zijn geval om het financiële reilen en zeilen van de kerk gaat, m.a.w. mensen met een andere kijk op de zaak zijn af en toe nodig in een bestuur.

“En dan erbij, bij ons in de kerk is het (nog!) niet moeilijk om mensen te krijgen. Dat komt omdat de hele kerk zo'n gezellige club van mensen is, die niet te beroerd zijn om de handen uit de mouwen te steken als het nodig is. Ik hoef niet bang te zijn dat er geen opvolger voor mij komt en dan is opstappen een stuk eenvoudiger, nietwaar?”

Jaap is geboren en getogen in Rotterdam, hij werd er in 1953 geboren. Zijn ouders, tenminste zijn moeder, woonde er haar hele leven. Z'n vader ging er na zijn huwelijk wonen vanuit Noordwijk.

Ze waren lid van een zeer behoudende Hervormde Kerk. Breed hadden ze het niet. Ze woonden hun hele leven in de binnenstad en in Kralingen in een klein huis. Ze maakten er o.a. het bombardement in het begin van de oorlog mee. Moeder moest vluchten met gevaar voor eigen leven. Ze maakte het einde van de oorlog mee in de Mastenbroeker polder, achter Kampen, waar ze in de oorlog terecht was gekomen.

Jaap was elf jaar zeeman (een echter Rotterdammer!) en bevoer daardoor bijna alle zeeën van de wereld. De laatste drie jaar woonde hij met zijn jonge vrouw Ria

(afkomstig uit Dedemsvaart) in Saoedi-Arabië in een compound waar ook nog een serie andere westerse nationaliteiten hun opwachting maakten.

Jaap was stuurman en kapitein op een sleepboot. De Nederlanders en anderen bouwden er een haven. Hun oudste twee jongens, Sander en Marco, werden er geboren.

Op z'n achtentwintigste keerde hij met Ria en de jongens terug naar Nederland. Hij ging er naar de politieschool (1 jaar), werd er agent en kwam terecht in Nijeveen. Steven, de jongste zoon, werd hier geboren. Tegenwoordig werkt hij bij de recherche. In uniform zie je hem allang niet meer.

Over weggaan hier denken ze niet. Ze wonen hier schitterend. Hij relateert: "Ik heb hier een schitterend huis. Mijn ouders woonden hun hele huwelijkse leven tot hun volle tevredenheid en heel gelukkig op een klein flatje midden in Rotterdam. Je merkt het: geluk is niet afhankelijk van het huis waarin je woont. Altijd als ik mijn oudste kleindochter zie, denk ik (net als Ria) terug aan die vreselijke periode 5 jaar geleden, toen de vrouw van Sander overleed bij de geboorte van de kleine Anouk. Ik denk er vaak aan, maar je merkt dat het verdriet slijt. Als je haar ziet merk je dat het er nog steeds is. Je hele leven verdwijnt het niet, denk ik."

Jaap en Ria hebben vier jaar lang Anouk opgevoed. Ria is als het ware haar mama. Jaap is ook heel gek op Anouk, net als op Merte en Lonnie, de kinderen van zoon Steven en schoondochter Martine.

Ik vraag: “Wat wil je dat er verder in dit stukje komt te staan, of vind je misschien dat ik nog iets ben vergeten..?”

“Ja” is zijn antwoord. “De rol van Barbara. Mede door Barbara is ons jeugdgebouw verbouwd, de keuken verplaatst, zijn er nieuwe toiletten in het gebouw gekomen, is er ventilatie aangebracht in de crèche, zijn de galmgaten opgeknapt in de toren, is de kerk opnieuw gevoegd enz. enz. Zonder Stichting Barbara was dit alles niet mogelijk geweest. Binnen onze kerk zijn we daarom heel blij met Barbara.”

Tot slot hebben we het over zijn hobby's. Een hele rij: voetbal bij SVN'69 (In het verleden deed hij hier veel werk o.a. leider 1ste elftal, functies bij de jeugd, bestuursfuncties etc.) vissen, puzzelen, cryptogrammen, sudoku's.

Er gaat bv. geen krant de deur uit zonder dat alle puzzels daarin zijn opgelost.

Jaap, bedankt voor de gezamenlijke tijd bij Barbara.

Wij hopen met z'n allen dat het jou, je vrouw, kinderen en kleinkinderen goed mag gaan in de toekomst.

Meindert van Staalduinen

ACTIVITEITEN

Oktober 2014 t/m maart 2015

Hele jaar

Te koop: het boekje Niet alend op zondag à € 7,50 bij Lida Nijmeijer Weidelint 118 Tel. :
0522-491446

U kunt boeken en platen inleveren t. b. v. Stichting Barbara. Als er niemand thuis is, kunt u ze onder het afdak zetten. Inleveradres De Berken 14 te Nijeveen. Deze boeken en platen worden verkocht op de jaarlijkse boekenmarkt op de derde zaterdag van april bij ons kerkje aan de Dorpsstraat. Dit jaar valt dat op zaterdag 18 april.

Wij kunnen ze ook komen halen. Belt u dan 0522-491876. B. g. g. 0522-491650.

De opbrengst wordt besteed aan het onderhoud van kerkje, begraafplaats en bijgebouwen.

Rondje Nijeveen

Op 4 en 5 oktober werd in ons dorp weer het rondje Nijeveen georganiseerd. Ook wij deden mee. We leidden die dagen zo'n 120 mensen rond in de kerk en omgeving. Uit de reacties bleek, dat dit zeer werd gewaardeerd door de deelnemers.

